

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | שנה שמינית - ה'תשפ"ה | גליון 404

פינחס | יציבות נפשית ורגשית המפתח לכל ההצלחות

מסירות אל הנפש

שביבי אור בפנימיות, חסידות וקבלה
מתורת אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

עפ"י שיעורי בנו וממשיך דרכו הגה"צ
מו"ר ישראל אברג'ל שליט"א

גליון זה הוקדש על ידי ה"ה עידן דהן ה"י
להצלחת מו"ר הרה"ג ישראל אברג'ל שליט"א,
לשפע ברכה, הצלחה וישועה בגו"ר.

מסילות אל הנפש

יציבות נפשית ורגשית המפתח לכל ההצלחות

- 1 מאיפה אתה יודע?
- 5 סימן לעמוד שדרה - מסירות נפש
- 7 גדולי ישראל איבדו עשתונות
- 9 פינחס מוסר נפשו על קדושת שמו יתברך
- 12 בשכר הקזת הדם
- 14 שלום אמיתי מהו?
- 18 מעלת הצדיק - יציבות נפשית בעבודת השם
- 19 עולת התמיד - מצוה תמידית
- 20 הדרך ל'קדושים תהיו' - רק בכח יציבות והתמדה ...
- 24 דורשים עבודה!
- 25 עקביות בשלשה עמודי עולם
- 26 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאיר לארץ

הדפסת ופגשת ספר מודיעין ורבינו הרב יוסף מייכאל אברהם זצ"ל

08-37-40-200/*2910 הקציר 666 ת.ד 345 נתיבות 771301

office@h-l.org.il @ 077-223-1130

www.hameir-laaretz.org.il 08-37-40-200/*2910

054-26-380-26 08-649-9859 08-930-1335

לקבלת 'רגע של אור'

קו 'המאיר לארץ'

בית ההוראה - עהרת הבית

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת פינחס

מאיפה אתה יודע?

הפך למעריץ גדול של הרבי. ומתוך כך, כל ימי שהותו של האדמו"ר מבעלז בוויזן, היה רבי וואלף נכנס אליו מדי יום ביומו.

כאשר הגיע רבי יהושע לעיר וויזן בפעם שלאחר מכן, נכונה לו הפתעה מיוחדת, כי למרות שעד עתה היה הוא ביחסי ידידות עם רבי וואלף, עתה כשנעשה גם הוא חסיד בעלז התעצם הקשר הנפשי והתהדק.

כאשר נפרד ממנו, ביקשו רבי וואלף, כי כאשר יגיע לבעלז ימסור פריסת שלום לרבי ויאמר לו: 'כי אמנם הגופים רחוקים, אך הלבבות קרובים'...

נבון רבי יהושע מן השליחות, מאחר שלא היה זה מדרכם של חסידים למסור פריסת שלום לרבים. אלא מתוך שהכיר לו רוב טובה, ואף ירא היה כי ישאלהו לאחר מכן אם ביצע את שליחותו, הבין כי אין לו ברירה והוא חייב לעשות זאת... אך מכיון שבכל זאת התבייש, החליט לבסוף כי בבואו לבעלז לא יעבור לקבל שלום בבית

רבי יהושע פאגעל ז"ל היה מחסידי הגה"ק רבי ישכר דוב, מהרי"ד מבעלז זיע"א. חסיד אמיתי מקושר בלב ונפש.

לצורך פרנסתו התעסק במסחר, והיה נוסע לשם כך לעיר וויזן. סמוך לאותו מקום בה התנהל מסחרו (במקום אשר נקרא 'ווינער באדעץ'), גר יהודי תלמיד חכם גדול ושמו רבי וואלף.

הקרבה הגיאוגרפית בין רבי יהושע ורבי וואלף חיברה ביניהם, והם נעשו חברים טובים בלב ונפש.

והנה, למרות שרבי וואלף היה כבר יהודי מבוגר, מעולם הוא לא נסע אל שום צדיק, ולא הכיר כלל את דרכי החסידות.

ויהי היום,¹ והרבי מבעלז הופיע בעיר וויזן לצורכי רפואת עינו, ומתוך ששמע רבי וואלף את שמעו של הרבי (מפי חברו רבי יהושע), החליט לפקוד את מעון קדשו ולתהות על קנקנו.

הציץ רבי וואלף ונפגע, קדושתו של הרבי שבתה את לבו, וכאשר יצא משם

מעין החכמה

1. אוצרות (אוצר אליעזר - עמוד רסט), לגאון הרב יצחק אליעזר יאקאב זיע"א.

2 מסילות אל הנפש

הוסיף רבי יהושע לומר לשבחו, כי כל יום לעת ערב מוסר רבי וואלף שיעור תורה לציבור ומזכה בזה את הרבים...

אלא שאף בזה עדיין לא נחה דעתו של הרבי והוסיף להקשות: וכי זה סימן שהוא ירא שמים?...

לא נותרה הברירה בידו של רבי יהושע, אלא לחפש סימן אחר לצדקותו של רבי וואלף, תר הוא במוחו אנה ואנה עד שנזכר.

לפני תקופה - סיפר לרבי - נבחר בעיר וויען ראש קהל חדש. אחרי שנבחר התברר שעקום הוא בדעותיו, ודעותיו נוטים לפורקי העול (תנועת 'ההשכלה').

אחד הדברים הראשונים שנלחם בהם, היה לבטל את המנהג הקדום של מכירת המצוות בשבת קודש.²

כאשר נוכח רבי וואלף כי אין השמש מכריז יותר על מכירת המצוות, לא היסס למחות על כך מול ראש הקהל,

המדרש יחד עם כולם, אלא יכנס אל הקודש פנימה, ושם יקל עליו לבצע את שליחותו.

כאשר הגיע בפעם שלאחר מכן לבעלז, נכנס לרבי וסיפר על נסיעתו לוועין, ובתוך הדברים הבליע כי תלמיד חכם אחד מוועין ביקש למסור פריסת שלום לרבי, אלא שהרבי הבין כי דברים נוספים באמתחתו, ולפיכך ביקש לדעת דברים כהווייתן, ומתוך כך לא נותרה לו ברירה ומסר לרבי את דבריו של רבי וואלף כלשונם.

פנה אליו הרבי ושאלו: האם הוא ירא שמים?

השיב רבי יהושע: כן!

שאלו הרבי: מאיפה אתה יודע?

השיב: על פי תורתו ותפילתו, כי הוגה הוא בתורת ה' במשך כל היום כולו, ותפילתו בהתלהבות מרובה.

המשיך הרבי לשאלו: וכי בשביל כך, הוא יקרא כבר ירא ה'?

מעין החכמה

'ורגילים לקנותו - היינו אף דמצד הדין, הגדול קודם למצוה זו, כהיום משום חיוב המצוה רגילין לקנותו בדמים יקרים... ונוהגין למכור הוצאות והכנסות, משום: 'בָּרַב עִם הַדֶּרֶת מֶלֶךְ'.

2. **כתב** השולחן ערוך (או"ח - סימן קמו סעיף א, בדיני גלילת ספר תורה), וז"ל: **'ורגילים לקנותו** (את מצות גלילה) **בדמים יקרים, לחבב המצוה'.**
וכתב המשנה ברורה (שם ס"ק ח), וז"ל:

ערך הוא מכתב בקשה בשם תושבי המקום שרצונם להשאיר את המנהג הישן על מתכונתו, ועבר מבית לבית להחתים את בני הקהילה על הבקשה, ואכן בסייעתא דשמיא הצליח רבי וואלף לאסוף את חתימותיהם של רוב הקהילה, אלו מחמת שאכן רצו במנהג הישן, ואלו מחמת שחסו על רבי וואלף שלא ישיבוהו במאסר, אלא שסיבתם אינה משנה כל עוד צירפו את חתימתם.

ואכן בעת המשפט קבע השופט, שמכיון שרוב בני הקהילה מעוניינים במנהג הישן, יש להשאירו על מכונו.

כאשר שמע הרבי את המעשה, נענה ואמר: 'אה, אם יש לו עמוד שדרה,³ סימן שהוא ירא שמים!'

ועלה בעצמו על הבימה להכריז על מכירת המצוות כמימים ימימה.

קצף ראש הקהל על עזותו, ושלח את השמש להתרותו כי אם יחזור שוב על מעשהו, יתבע אותו לערכאות ויפיל אותו, אלא שרבי וואלף לא שת לבו לאזהרתו, ובשבת שלאחריה עלה שוב על הבימה והכריז על מכירת המצוות. ראש הקהל רתח מזעם, ולאחר השבת מיהר הוא לבצע את איומו, ותבע את רבי וואלף לערכאות.

יותר משחשש רבי וואלף מן העונש, פחד הוא שמא יאסר למספר שבועות ונמצא המנהג הישן בטל מעצמו, מאחר שלא יהיה מאן דהו שיעשה את המלאכה תחתיו. לשם כך

מעין החכמה

הוא גם שומע את דברי חכמי ישראל, וגם מחליט (מתי שנוח לו) שהם טועים...

הוא גם לומד שולחן ערוך, וגם מורה ברבים ההיפך ממה שכתוב בו...

אדם שפוסח על שתי הסעפים הוא אבוד! **כאשר** מישוהו הוא 'גם וגם', לעולם הוא לא יחזור בתשובה, כי לא ירגיש שיש משהו לא בסדר אצלו.

אדם חייב להחליט מה הוא!

וכך הוכיח אליהו הנביא את עם ישראל: עד מתי אתם בעלי אופי רך, נזלת מהלכת,

3. **"וַיִּשְׁלַח אֶחָאֵב בְּכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבֹּץ אֶת הַנְּבִיאִים אֶל הַר הַפָּרְמֶל. וַיִּגַּשׁ אֱלֹהֵהוּ אֶל כָּל הָעָם וַיֹּאמֶר עַד מָתִי אֲתֶם פְּסָחִים עַל שְׁתֵּי הַסַּעֲפִים אֲם ה' הָאֱלֹהִים לְכוּ אַחֲרָיו וְאִם הַבַּעַל לְכוּ אַחֲרָיו! וְלֹא עָנוּ הָעָם אֹתוֹ דְּבָרִי" (מלכים"א יח, כ-כא).**

לכאורה אליהו הנביא לקח סיכון גדול בכך שאמר: 'וְאִם הַבַּעַל [הוא האלהים] לְכוּ אַחֲרָיו', שהרי יתכן שיהיו יהודים שיחליטו ללכת אחרי הבעל.

נכון זה סיכון, אבל זה הרבה יותר טוב מהמצב שבו אדם פוסח על שתי הסעפים:

ירא שמים זה אדם עם עמוד שדרה, ולא חושש משום אדם שבעולם...⁴
המרבה כבוד שמים בכל עת וזמן, וברשותכם נמשיך עם הרעיון...

מעין החכמה

בני העניים היו הראשונים ליפול על במותיה.
כדי לעזור לבני עניים, הקימו בכל עיר ועיר קופה מיוחדת, שלתוכה היו מטיילים סכום קצוב, ומטרתה היתה לפדות בני עניים אשר ניכר היה בהם מנעוריהם כי מהם תצא תורה. בני עניים כאלו זכאים היו להיפטר מן השירות על חשבון הקהל אשר היה פורע למענם את תשלום הכופר.

אף בנדבורנא העיר, קיימת היתה קופה שכזו, ואשר על כן, בהגיע תור גיוסו של בחור אחד בן תורה מדלת העם, אשר הוכר על ידי כל, כמי שעדיו לגאון ולתפארת, לא נותר ספק באיש, כי למענו ולמען שכמותו נועד הממון האצור בקופת הקהל. ואולם, כאן קפץ על העיר רוגזו של ראש קהל אלים, אשר בשרירות לבו ובזרועו הנטויה, אמר לשמור את הממון למענם של 'יחסנים' גדולים מבן עניים זה, וסירב בכל תוקף ועוז לשחרר את המעות מתחת ידו...

בינתיים הלך זמן הגיוס והתקרב, ולבם של שלומי אמוני ישראל נקרע מצער מול המחשבה כי כלי יקר שכזה אמור להסתאב בשירות הצבאי ולהיאבד מתוך בית המדרש... אולם מפני עזותו ואלימותו של ראש הקהל לא קמה רוח באיש ולא היה מי שַׁיָּאוֹת לצאת חוצץ כנגדו למלחמה.

לעת כזאת גמר רבי בער'צי אומר לצאת מאחורי מסך ענוותנותו, והופיע מלא הוד ותוקף בישיבתו הקרובה של ועד הקהילה. הסחה אחת נמרצת על לוח השולחן,

שלא יודעים להחליט מה אתם רוצים מעצמכם! פעם אתם עובדים את ה'בַּעַל' (סוג של עבודה זרה שהיתה נפוצה בימיהם) ופעם אתם עובדים את הקב"ה. בבקשה חזקו את אישיותכם והחליטו כבר את מי אתם עובדים! אם החלטתם שאתם עובדים את הבעל לכו אחריו, ורק אחריו. ואם החלטתם שהקב"ה הוא האלקים לכו אחריו. ורק אחריו!...

התוכחה הצליחה מעל המשוער, וכמו שנאמר: "וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ: ה' הוּא הָאֱלֹהִים! ה' הוּא הָאֱלֹהִים!" (שם פסוק לט)...

4. הגה"ק רבי יששכר בער, המכונה רבי בער'צי מנדבורנא, היה אש להבה. כולו להב ולהט לעבודת הבורא, מאין גבולות וסייגים ליקודו...

לפני שנתפרסם היה רבי בער'צי משמש כעוזר למלמד תינוקות שבעירו.

בעת ההיא, שררה בכל עווה גזירת הגיוס לצבא הרוסי, אשר חלה גם על נערי ישראל. יותר משהיתה זו גזירת הגוף, היתה זו גזירת הנפש, שכן לאורך כל תקופת שירותם, נאלצו הנערים להתגאל במאכלות אסורות ולחיות באוירה נכרית מובהקת, ללא אף שמץ של יהדות. אמנם, פתח הצלה אחד קיים היה להיחלץ מן הגזירה - באמצעות תשלום כופר, כפי הסך שנקבע בחוק. מטבע הדברים, היו, איפוא, בני העשירים משוחררים מעול הגזירה, בהיות הממון מצוי באמתחת אבותיהם, בעוד

סימן לעמוד שדרה - מסירות נפש

המשיכה הדוכיפת לעוף, ולפתע הבחינה אי שם במדבר, במערה נסתרת. שמחה הדוכיפת על המציאה הנפלאה, אלא שכאשר קרבה אליו, נוכחה כי המדבר שומם הוא, ומזון לגוזלים לא תמצא בו.

המשיכה הדוכיפת במסעה, עד שלפתע צדו עיניה מקום מיוחד ונפלא, הר גבוה ונישא, ועליו בית גבוה רם ונישא, הלא בית המקדש הוא, ומקום זה רוח לא תזינו, וגשמים לא ישטפוהו, ובמזון עתיר הוא, שם הלא ישנם בשפע מנחות ונסכים, קרבנות ואישים, ומעין עיטם מפכים מים זכים, ובו נשמעת

דוכיפת זעירה ריחפה לה בשמי רום, ותרה אחר מקום מתאים לבנות בו קן לגוזליה.

פנתה אל אילן גדול שעמד בצד הדרך, ורצתה להעמיד בו את קינה, אלא שהאילן נד אנה ואנה ברוח, ומתוך כך הסיקה כי אין הוא מקום מתאים לגוזלים רכים.

החליטה היא לנסות את מזלה על ראש הר נישא, אלא שכאשר הגיעה למקום, נוכחה כי גשמי זעף ישטפו מן ההר כל דבר שעליו ישכון, וברור אם כן שאף מקום זה אינו מתאים לציפיותיה.

מעין החכמה

שיתפללו עליו. השלוחים יצאו לפרימישלאן, לקוסוב, ולרוז'ין.

קעבור ימים אחדים שבו השלוחים ותשובות זהות בפייהם:

רבי מאיר מפרימישלאן השיב: מדוע הקניט את בער'צי שלי?

רבי ישראל מרוז'ין השיב: הלא פגע בכבודו של רבי בער'צי!

רבי מנחם מנדל מקוסוב השיב: ימהר לפייס את רבי בער'צי!

מובן מאליו כי תוך זמן קצר ביותר הורקה קופת הקהל לטובתו של אותו בן עניים

באין פוצה פה ומצפץ... (אספקלריה המאירה ח"ב עמוד תכג, לגאון הרב מרדכי גרליץ שליט"א).

היסתה כל דובר, ואז נשמעה מפי רבי בער'צי ברמה, התביעה הנחרצת להועיד את הממון אשר בקופה לשחרורו של בן העניים הנידון מן הצבא. אל נוכח ה'חוצפה' הלזו התרומם ראש הקהל ממושבו, והכריז בלעג:

מאימתי מתערב 'מלמד' בענייניה של הקהילה!?

אם 'מלמד' אנכי - השיב רבי בער'צי ללא חת - כי אז אכניסך בקרוב אל ה'חדר'...

באותו שבוע איבד ראש הקהל את ההכרה... בני משפחתו לא חסכו מאמץ וכספים והבהילו אל מטתו את טובי הרופאים, אך ללא הועיל, מצבו הלך והחמיר מיום ליום...

בני משפחתו שכרו שלשה שליחים ושלחו אותם אל שלשה מצדיקי הדור

היונה התבוננה לפתע בצידה, ונוכחה לראות כי הדוכיפת נעלמה ממקומה שנקבעה לה, בסקרנות סקרה סבבותיה: 'להיכן היא נעלמה?... ולהפתעתה גילתה, כי הדוכיפת - לא פחות ולא יותר - ליד הנשר היא יושבת, כאחד הגדולים אשר בארץ...

וכי מה זה ועל מה זה... מחתה היונה בקול באזני חברותיה, ומה יחוסה של זו כי תשב בצידו של המלך... היסו אותה חברותיה ואמרו לה: שתקי, וכי אינך יודעת כי ציפור זו קודש קדשים היא, ומקום המזבח משכנה...

קלטה היונה את ההטעיה, ומתגובות הסביבה לא נבהלה. פרוחה מיד אל הנשר, ליד אזנו נעמדה, ובתוכה לחשה, וכי זו קודש קדשים היא... מחתה, וכי מי שאיווה לו למשכן את בית המקדש, כי שם איתר לעצמו תנאי נוחות, קודש קדשים יקרא!... אני שתמיד מופיעה בבית המקדש, אני אומר מי הוא קודש קדשים... **דע נא מלך רם, כי אין הקדושה נמדדת אלא בנכונות להקיז דם ולמסור את הנפש לקרבן... ומי שהוכיח נכונות זו, לו יקרא 'קודש קדשים'... וזו הלא אני היא.**⁵

שירת הלויים, ודאי אין מקום מתאים מזה לגידול גוזלים רכים...

לא נותר לה כל מקום לספק, ומיד התקבלה אצלה ההחלטה, לבנות במקום זה את קינה, איתרה היא פינה טובה על גבי המזבח, ובנתה בו את קינה.

ויהי היום, ומלך העופות - הנשר הגדול, שלח צו מלכותי לכל העופות, להתכנס אצלו למסיבה נשיאותית, משרתים רבים העמיד הנשר הֶכֶן, להושיב את האורחים כל אחד במקומו המיוחד, הגדול לפי גודלו והקטן לפי קוטנו.

ומתוך כך עלה מקומה של הדוכיפת, שם אחר היונה, אלא שאותו מקום לא נשא חן בעיניה, ולפיכך מיהרה היא לעוף אל הנשר, ועל אזנו גילתה את יחוסה:

דע נא מלך רם - אמרה - כי קודש קדשים אני, ומשכני הלא על המזבח, וכדי להוכיח את דבריה, שלפה מיד מאמתחתה את תמונתו של המזבח ושם בצידו נראה קינה...

הנשר שמימו לא ביקר בבית המקדש, התרגש מאוד מדבריה, ומיד ציווה להביא כסא של זהב, להעמידו על ידו, ולהושיב בה את הציפור המיוחסת.

מעין החכמה

5. **אחר** שעזב הגה"ק רבי ישראל את העיר רוזין והתיישב בסדיגורא, קם הגה"ק רבי חיים מצאנז ונסע אליו.

5. **אחר** שעזב הגה"ק רבי ישראל את העיר רוזין והתיישב בסדיגורא,

מינין בלבד - מן הבקר ומן הכבשים
ומן העיזים ומן התורים ומן בני
היונה...⁶

וזה המסר הראשון בפרשת השבוע.
וברשותכם נרחיב...

גדולי ישראל איבדו עשתונות

את שירותיו של הגדול בקוסמי תבל -
את בלעם בן בעור.

שום דבר לא עזר לבלעם, לא לחשים,
לא כישופים, ולא מים ירוקים
מבעבעים... הקב"ה חפף והגין על בניו
אהוביו... ובלעם הרים ידים.

אני והתור הם היחידים מכל העופות
המקיזים את דמם למען שמו
באהבה! וכמו שפסק הרמב"ם (מעשה
הקרבנות פ"א ה"א), וז"ל: 'כל הקרבנות
של מיני נפש חיה באין מחמשה

ארבעים שנה צעדו עם ישראל במדבר,
והנה סוף סוף זכו לעמוד
בערבות מואב, סמוך ונראה לגבול
הטריטוריאלי של ארץ ישראל.

בלק מלך מואב, החליט בכל מחיר
למנוע את כניסתם לארץ, ושכר

מעין החכמה

תמצית הארץ, הם שני דברים: הר סיני שעליו
ניתנה התורה, והר המוריה שבו נעקד יצחק.

והנה הבית מקדש נבנה דוקא על הר
המוריה, וצריך להבין למה? אם שני
ההרים הללו הם תמצית הארץ, מדוע נבחר
דוקא הר המוריה?

והתשובה פשוטה:

בהר סיני ניתנה תורה, אך בהר המוריה
פשט יהודי את צוארו על גבי המזבח
כדי לעשות רצונו יתברך!

וחביבה מסירות הנפש יותר מהתורה!

רבי ישראל, בכל רגע ורגע, פושט את צוארו
בשביל כבוד השם, ואתה שואל למה
אני נוסע אליו?

6. אוצרות (אוצר אליעזר - עמוד רסז), לגאון
הרב יצחק אליעזר יאקאב זי"עא.

הנסיעה היתה ארוכה, ומלוויו של רבי חיים
ביקשו ממנו, לעצור בדרך למנוחה,
אך רבי חיים גער בהם ואמר: 'אנו נוסעים לקבל
פניו של קדוש עליון, ואתם חושבים על מנוחה?'

כשחזר משם לביתו (בצאנו), עצר בדרך
למנוחה, ופגש שם את הגה"ק רבי
שמעון סופר, בעל ה'כתב סופר'.

כדרכם של יהודים פתחו בדברי תורה,
ורבי חיים פתח ואמר לפלפל עצום
בחריפות ובקיאיות עד אשר נשתומם הגאון
בעל הכתב סופר עד להפליא...

התעניין הכתב סופר ושאל על סיבת
הילוכו בדרכים, ורבי חיים השיב
שהוא חוזר מקבלת פני הצדיק רבי ישראל.

התפלא הכתב סופר ואמר: תלמיד חכם
גדול כמותך נוסע לסדיגורא?

השיב רבי חיים ואמר:

וכך היה, קרן שמש סימנה את החוטאים, והדיינים הוציאו להורג...

וזו היתה הפעם הראשונה שבלעם חווה כשלון...

באותה שעה שהרגו דייני ישראל את כל אלו שנכשלו בחטא פעור, התקבצו בני שבט שמעון לפני זמרי נשיאם ואמרו לו: הן דנים דיני נפשות ואתה יושב ושותק?!

בלעם פנה לבלק, ואמר לו: אי אפשר להילחם בעם ישראל עם שטויות כאלו. אם ברצונך לנצחם יש רק דרך אחת, והיא: לעורר את כעסו של הקב"ה עליהם.

ובלק שאל: ואיך אפשר לגרום לכך?

מה עשה זמרי בן סלוא - נשיא שבט שמעון? עמד וקיבץ עשרים וארבעה אלף מישראל, והלך אצל שוילנאי בת צור⁷ ופיתה אותה לדבר עבירה.

ובלעם ענה: אלהיה"ם שונא זימה... אם תצליח לארגן ערב מפגש חברותי בין בני ישראל לבנות מואב, הכל יסתדר...

משהסכימה להישמע לו, הביא אותה לפני משה רבינו וכל בני ישראל, ואמר למשה: בן עמרם! זו אסורה או מותרת? ומשה רבינו השיב: אסורה לך!

המזימה הצליחה, הקליפה הנוראה, קליפת (אסור להוציא בפה) ליליית גילתה שם את כחה, הלבבות בערו באש זרה, אש להבה גדולה ועצומה... ובחורי ישראל עבדו עבודה זרה, ואחר כך נפלו בחטא הנורא - עם בנות מואב...

אמר לו זמרי: אתה הוא הנאמן של התורה?! - בת יתרו מי התירה לך? זו מדינית וזו מדינית - זו טהורה וזו טמאה? לפחות היא גדולה ומיוחסת, ואתה התחתנת עם בת כומר!...

באותה שעה חרה אף ה' בישראל...

שקט רועם השתרר... וזמרי בן סלוא תפס אותה ונכנס לאהל לעשות מעשיו...

הקב"ה נגלה למשה רבינו וציוה אותו: עכשיו הקם בתי דין - שיהרגו כל מי שהלך לפעור.

ומשה רבינו שאל: ואיך אדע?

מבחוץ לאוהל עמדו כל גדולי ישראל, מאורי אור, אנשים שהעניקו

והקב"ה השיב: כל מי שחטא - אסמן אותו בקרן שמש ממוקדת...

מעין החכמה

7. רק אחרי מעשה העבירה שונה שמה ליפְּזִי בַת צור' (סנהדרין פב:).

עיני כולם רטובות מדמעות חמות - של צער וכעס, של רצון לפעול ופחד מהפעולה...

באותה שעה צווחה רוח הקודש: "אֲשַׁתְּוֹלְלוּ אֶבְיָרִי לֵב נָמוּ שְׁנָתָם וְלֹא מִצְאוּ כָל אֲנָשִׁי חַיִּל יִדְיָהֶם" (תהלים עו, ו)!

משה, בוכה אתה?! והיכן חכמתך, שאמרת דבר והבלעת לקורח, ועכשיו אתה בוכה?...

חמה בקומתם הרוחנית, בעלי מדרגה והשגה, נביאים, קדושים וטהורים - וכולם - כולם - איבדו עשתונות!

וכך נאמר: "וְהָיָה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב אֶל אָחִיו אֶת הַמִּדְיָנִית לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָל צֶדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָמָּה בָּכִים פָּתַח אֱהֱל מוֹעֵד" (במדבר כה, ו).

פינחס מוסר נפשו על קדושת שמו יתברך

האווהל. עצרו אותו ושאלו: 'לאן אתה חושב שאתה הולך?'

אמר להם פינחס: 'גם אני רוצה להתקבל למועדון'.

הניחוהו ונכנס, שאלמלא כן לא הניחוהו ליכנס.

"וַיָּבֹא אַחֵר אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל הַקֶּבֶה" (במדבר כה, ח) - כשנכנס ראה את שניהם בעבירה, אש הקנאה לה' יתברך בערה בלבו, והוא חיבר במהירות את שני חלקי הרומח, ודקר את שניהם זה על גב זה, לתוך טומאת שניהם, כדי שלא יהיו ישראל אומרים לא היתה שם טומאה...

כשיצא מהאווהל ובידו הרומח, וזמרי וכזבי הרוגים... רצו לקראתו אלפי אנשים מבני שבט שמעון על

כל אנשי חיל עמדו שם, צדיקים קדושים וטהורים, ואף אחד לא קם ועשה מעשה...

בצד עמד פינחס נכדו של אהרן הכהן, עמד והסתכל... 'איזה חילול השם נורא!'... 'איך מבזים כך, ברבים, את השם יתברך?'

אש האהבה לה' יתברך פרצה מלבו וליחכה באש תכולה את כל אבריו וגידיו. והוא החליט לפשוט את צוארו למען שמו באהבה...

מיד לקח רִמָּח וחילקו לשנים: את להב הסכין החביא בכיסו, ואת המקל תפש בידו. והחל ללכת לכיוון האווהל כשהוא נשען על מקלו...

כשהגיע לאוהל, פגש בשומרים (מבני שבט שמעון) שהיו שומרים על

פניו (של פינחס) להטו כלהבי אש, והוא החל לשפוך לבו לה' יתברך: 'אנא ה'! רחם על עמך ישראל! תפילתו עלתה לשמים, קרעה את כל המסכים, ביטלה את כל הקטרוגים... המשיכה רחמים וחסדים - 'וַיִּחַמַּת הַמֶּלֶךְ שָׂכָכָה!⁹

וכמו שנאמר בתחילת פרשתנו: "וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי¹⁰ מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי" (שם פסוקים י-יא)...

בצעקות, בקולות מלחמה ובחרבות שלופים כדי להורגו, ומרוב הפחד פינחס מת!⁸ זכרוננו לברכה...

והקב"ה החזיר אותו לחיים והעניק לו את נשמות נדב ואביהוא, פינחס התעורר ושוב ראה את בני שבט שמעון מתקדמים לקראתו בצעקות ובחרבות שלופות...

הוא הרים עיניו לשמים...

מיד ירד מלאך המוות והחל להרוג את אותם אנשים, כשראה פינחס שמבקש לכלותן הרים את הרומח וחבטן את זמרי ושילנאי בקרקע...

מעין החכמה

להעלות את תפילתו לפני כסא הכבוד, בעצמו, ללא סיוע מצד שום מלאך ושרף. לכן, נעלם נתיב תפילתו מעיני כל חי, ואף מלאכי מעלה, לא הכירו וידעו בו, וממילא שום קטרוג לא היה יכול לעצור את תפילתו!

10. בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א (אמרי נועם, פינחס - מאמר א) אמר, וז"ל:

בתחילת הפרשה מבואר שפינחס "השיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר כה, יא). והביאור בזה, כי אות ברית המילה שבבשרו של כל יהודי נקרא 'חותמו של הקב"ה', כמו שאנו אומרים בנוסח הברכה שאחר המילה: 'וצאצאיו חתם באות ברית קודש'. והיינו שברית המילה שבבשרנו היא החותמת של הקב"ה המעידה עלינו ששייכים אנו לחלקו יתברך.

8. וזה לשון הזוהר הקדוש (פינחס דף ריו ע"א - בתרגום לעברית): בשעה שקינא פינחס על ברית קודש במעשה של זמרי בן סלוא, ונכנס בתוך כמה המונים של שבט שמעון, והרג את זמרי וכזבי, והעלה והרים את הנואפים על הרומח לעיני כל ישראל, **כשראה פינחס את שבט שמעון שבאו אליו בכמה המונים להרוג אותו, מחמת הפחד פרח נשמתו ממנו**, ואז ב' הנשמות של נדב ואביהוא שהיו ערומות בלי לבוש, ובלא מקום מנוחה, נתקברו בנשמתו של פינחס ונכללו ה-ג' נשמות יחד, וחזרה נשמתו בגופו, כלולה רוחו בהתכללות ב' רוחות, ונתחזקו ונתתקנו בו...

9. ביאר הגה"ק רבינו פינחס מקוריץ זיע"א, שפינחס הצליח בכח תפילתו לשדד את כל מערכות השמים, וזאת מכיון שזכה להגיע לדרגה כה נעלה בתפילה, עד אשר זכה

מעין החכמה

ורמזה זאת התורה הקדושה בכך שכשסיפרה על המעשה של זמרי (בסוף הפרשה הקודמת), לא הזכירה את שמו בפירוש, אלא רק: "אִישׁ מִבְנֵי יִשְׂרָאֵל" (שם פסוק ו) בסתמות, ואילו לאחר שפינחס דקר אותו, הזכירה התורה את שמו בפירוש, כמו שכתוב בפרשתנו: "וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמָּכָה אֶשֶׁר הָכָה אֶת הַמִּדְיָנִית זָמְרִי בֶן סֵלֹוא" (שם פסוק יז).

והטעם לכך: משום שבתחילה כשחטא זמרי והרשיע, אסור היה להזכיר את שמו, בבחינת: "וְשֵׁם רָשָׁעִים יִרְקַב" (משלי י, ז. וראה יומא לח:). לכן בסיפור מעשה החטא לא הזכירה התורה את שמו בפירוש.

אך לאחר שפינחס דקר אותו, פעל בזה תיקון גדול לנפשו והמתיק מעליו את הדין הגדול, וממילא כבר הותר לקרוא בשמו. לכן בפרשתנו, המדברת לאחר מעשהו של פינחס, התורה מזכירה את שמו של זמרי בפירוש.

ומכך ילמד כל אדם שלא יפגע אם קיבל גערה ותוכחה קשה מחכם וצדיק אמת, כי סגולת תוכחות של הצדיקים להמתיק מעל האדם את כל הדינים שנגזרו עליו בשמים מחמת מעשיו הרעים, ולהמשיך עליו שפע של ישועה ורחמים.

ובענין זה נספר:

אשה אחת ממרכזי הארץ שהיו לה שני בנים הוצרכה לנסוע לבאר שבע. ומכיון ששמעה על גדולתו של הגה"ק רבי אלעזר אביחצירא - הבבא אלעזר - שאלה את בניה: האם אתם רוצים להצטרף אלי לנסיעה לבאר שבע, ותכנסו לקבל ברכה מהבבא אלעזר? והם הסכימו בשמחה.

וכל זמן שאות זה שמור מכל חטא ועוון וקדושה בתכלית השלימות, קורא לו הקב"ה 'חַתָּמִי', ובזכותו הוא משפיע על האדם שפע של ישועה ורחמים. אך כשח"ו הוא נפגם ונחשך אורו, מתהפך הצירוף הטוב 'חַתָּמִי' לצירוף הקשה 'חֲמָתִי', המורה על גודל החימה והכעס שגורם הפגם לפני הקב"ה, ומוריד דינים קשים לעולם.

ולכן כשפגם זמרי בן סלוא בקדושתו, נתהפך הצירוף הטוב 'חַתָּמִי' ונעשה 'חֲמָתִי'. ומגודל חמתו של הקב"ה פרצה מגפה קשה בעם ישראל שגבתה עשרים וארבעה אלף איש, כמסופר בסוף הפרשה הקודמת.

וכאשר קם פינחס בעוז וחיל, ומתוך קנאות לכבודו של הבורא דקר את זמרי והמדינית, המתיק את הדין הגדול שהתעורר בשמים, והחזיר את הצירוף הטוב 'חַתָּמִי' להאיר בעולם.

וזהו שאומרת התורה שפינחס 'הָשִׁיב אֶת חֲמָתִי' - כלומר, השיב את הצירוף הקשה 'חֲמָתִי' לצירוף הטוב 'חַתָּמִי', ובזכותו נסתלקה מדת הדין והחימה מהעולם, וחזרה מדת הרחמים להאיר על בני ישראל.

וכעין זה הוא בכל אדם, שגם אם כבר חטא ועשה מה שעשה, ומגודל פגמיו התעוררו עליו דינים גדולים מן השמים, בכל זאת, כשישוב בתשובה אמיתית ושלילה מעומקא דליבא, יש בכח תשובתו להמתיק מעליו את כל הדינים, ולהפך את כל הצירופים הקשים לצירופים טובים ומבורכים.

ולא רק מעל עם ישראל סילק פינחס את הדין והחימה, אלא גם מעל החוטא זמרי בן סלוא בעצמו.

בשכר הקזת הדם

וביארז חז"ל הקדושים שבמילים האלו: 'אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם' - הבטיח לו שיחיה לעולם ויבשר את הגאולה (תרגום יונתן שם).¹¹ ובמילים: 'בְּרִית כְּהֻנָּה עוֹלָם' - הבטיח לו שהוא זורעו יהיו כהנים.

מכיון שפינחס הקיז את דמו עבורו יתברך, הוא זכה וקיבל שת מתנות. והן: 'ברית שלום', ו'ברית כהונת עולם'. וכמו שנאמר: "לִכֶּן אָמַר הֲנִי נֹתֵן לֹךְ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. וְהִיתָה לוֹ וְלִזְרָעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנָּה עוֹלָם" (במדבר כה, יב-יג)...

מעין החכמה

וסימן להם להתקרב... הם נישאו בפחד. והרב יורם שאל אותם: אתמול הייתם אצל בבא אלעזר? והם השיבו: כן.

'והוא זרק אתכם' והם השיבו: כן. והרב יורם אמר: אני אסביר לכם, אתמול הייתם צריכים להיות מעורבים בתאונות דרכים קטלניות, והמזיקים הרוחניים חגו מסביב לראשכם, הבבא אלעזר ראה את זה, ועל ידי הבזיונות שעשה לכם - ביטל את הגזירה!

לעולם אל תדברו על צדיקים - סיים אבא מארי עט"ר את דבריו.

הבנים יצאו מאבא מלאי התרגשות. ונסעו לבאר שבע אל הגה"ק רבי אלעזר אביחצירא וביקשו להיכנס... ובבא אלעזר קיבלם במאור פנים ובאהבה...

11. וכתב המקובל האלקי רבי מרדכי הכהן זיע"א (נשפתי כהן, פרשת פינחס - ד"ה 'לכן אמרו'), וז"ל:

'אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם' - שנתן לו שלום בארבעה יסודותיו כי האדם מורכב מארבעה יסודות, וכשהארבעה יסודות הם בשלום שאין גוברין יסוד על חברו הוא בחיים, ואם

הבבא אלעזר היה נוהג להכניס קבוצות קבוצות אל חדרו. בכל פעם כשלשים איש, ואז, סוגר את הדלת, מברך אחד אחד, ואז, נכנסת הקבוצה הבאה...

שני הבנים נכנסו, אחד עמד בתור במקום החמישי ואחד במקום העשירי. ולפתע, הרים הבבא אלעזר את עיניו הקדושות וסימן לגבאים שיזרקו את הבן העומד במקום החמישי. מיד נישאו הגבאים ובבזיון הוציאו אותו החוצה...

הבבא אלעזר הרים שוב את עיניו, וחיפש... ואז, סימן לגבאים שיזרקו גם את הבן השני...

שני הבנים חזרו לאמם כשהם עצבניים 'אש'... והחלו לישפוד' אש וגפרית... אמם, שהיתה בעלת אמונת חכמים נסתה להרגיעם ולהסביר להם את מעלת הצדיק. אך הם לא נרגעו...

מכיון ששמעו את שמעו של אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל החליטו שלמחרת בבוקר יסעו אליו.

למחרת הגיעו לישיבה, תור ארוך השתרך שם... הם נכנסו ועמדו בתור. ולפתע, הרב יורם הרים את עיניו... חיך

עמרם הוליד אֶת מרים, אהרן, ומשה.

והקב"ה בחר באהרן ובארבעת בניו:

נדב ואביהוא, אלעזר ואיתמר,

שיהיו כהנים, הם וצאצאיהם עד עולם.

וכל שאר בני השבט, כולם (כולל משה רבינו), יהיו לויים.

וכמו שנאמר: "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אֶהֱרֹן

הַכֹּהֵן נָדָב וְאַבִּיהוּא אֶלְעָזָר וְאַיֹּתָמָר.

אלה שְׁמוֹת בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֵנים הַמְּשֻׁחִים

אֲשֶׁר מֵלֵא יָדָם לְכֹהֵן" (שם פסוקים ב-ג)...

כל הצאצאים שהם יולידו מאותה עת

שנמשחו יהיו כהנים, והצאצאים

שנולדו להם לפני כן (לפני המשיחה לכהונה)

יהיו לויים.

והנה פינחס בן אלעזר **נולד לפני**

המשיחה, ולכן הוא היה לוי. אך

אחר שקינא לאלהי"ו, נמשח לכהונה הוא

ובניו אחריו...

וזה לשון הגמרא הקדושה (זבחים קא:):

'לא נתכהן פינחס עד שהרגו לזמרי'...

ונעבור לביאור המתנה הראשונה...

ונבאר את מהות המתנה השנייה - 'בְּרִית

פְּקֻדֹת עוֹלָם':

בתחילה, היה רצונו יתברך שהעבודה

בבית המקדש תהיה נחלתם

של הבכורים - כל מי שהוא בכור לאמו

יהיה קדוש ויעבוד בבית המקדש.

ואולם לאחר שחטאו ישראל בעגל אמר

הקדוש ברוך הוא: אני נתתי גדולה

לבכורים ועשיתם גדולים בעולם והם

כפרו בי ועמדו והקריבו לפני העגל, הרי

אני מוציא את הבכורים ומכניס את בני לוי!

לאחר חטא העגל נשתנה המצב. הקב"ה

קבע: הפוטנציאל של ההנהגה

הרוחנית הוא בשבט לוי.

בשבט לוי היו שלש משפחות: גרשון,

קהת, ומררי. כמו שנאמר: "וַיְהִי

אֵלֶּה בְּנֵי לֵוִי בְּשִׁמְתָם גִּרְשֹׁן וְקַהֵת וּמֵרָרִי"

(שם ג, יז).

והקב"ה החליט לפצל את השבט

לשנים: כהנים ולויים.

והנה, במשפחת בני קהת היו ארבעה בתי

אב, והם: עמרם, יצחקר, חִבְרוֹן, וְעִזִּיאֵל.

מעין החכמה

וכשעלה לשמים פשט שלשה יסודות

החומרניים ולקח יסוד הרוח

שהוא יסוד המלאכים, שנאמר: "עֲשֵׂה

מִלְאָכֶיךָ רִחוּת" (תהלים קד, ז), ועלה בו...

יגבר יסוד האש על יסוד המים או יסוד

המים על יסוד האש, וכן שאר יסודות, אז

הוא מת, לזה הבטיחו שיהיה שלם בארבעה

יסודותיו, ובזה יהיה חי לעולם.

שלום אמיתי מהו?

אותו למוות נהג בהיפך ממדת השלום, שעניינה אהבה וקירוב.

אך לא כן הדבר, כיון ששלום אמיתי הוא דוקא זה שגורם גם לשלום בין עם ישראל לאביהם שבשמים, **אך שלום שגורם קרע ופירוד בין עם ישראל לאביהם שבשמים אינו שלום אמיתי כלל אלא שלום מדומה ושקרי**, בבחינת מה שנאמר: "שְׁלוֹם שְׁלוֹם וְאֵין שְׁלוֹם" (ירמיה ו, יד).

וממילא זמרי בן סלוא שנהג במדת שלום שגרמה לפירוד גדול בין ישראל לאביהם שבשמים, וְהִמְיָטָה על עם ה' אֶסֶן כְּבֹד (שהרי בגלל מעשהו של זמרי אבדו מעם ישראל עשרים וארבעה אלף איש במגפה), לא נהג אלא בשלום מדומה ושקרי. ופינחס שבא ודקר את זמרי והמדינית, לא דקר כי אם את השלום המדומה, והבהיר לכולם מהו שלום אמיתי - שלום בין עם ישראל לאביהם שבשמים.

ומעתה מובן היטב מדוע השכר שניתן לפינחס מה' - 'בְּרִית שְׁלוֹם' עם ה' - הוא אכן בדרך של 'מדה כנגד מדה', כי בעד זאת שדאג פינחס לעשות שלום בין עם ישראל לאביהם שבשמים, גם

כאמור המתנה הראשונה היתה: "הִנְנִי נֹתֵן לְךָ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (במדבר כה, יב). ופירש רש"י (שם), וז"ל:

'אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם' - שתהא לו לברית שלום כאדם המחזיק טובה וְחֻנּוֹת למי שעושה עמו טובה, אף כאן פירש לו הקב"ה שלומותיו.

בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'יל זיע"א הקשה, וז"ל:¹²

וצריך להבין, הלא דרכו של הקב"ה לשלם את שכרו בדרך של 'מדה כנגד מדה', וכיצד כאן שכרו של פינחס היה שתמיד יהיה לו שלום עם הקב"ה, הרי מעשהו הקיצוני של פינחס - לדקור אנשים למוות - נראה הפוך לגמרי ממה שאנו רגילים לכנות 'שלום'?

אולם האמת היא ששאלה זו נובעת מכך שעצם המושג 'שלום' איבד בימינו את משמעותו האמיתית וקיבל אצל רבים מאתנו פירוש שגוי. וביאור הדבר: כי למראית עין נדמה שזמרי בן סלוא שקירב את המדינית ורצה ליצור קירוב דעת בין ישראל לעמים הוא זה שנהג בדרך השלום, ואילו פינחס שבא ודקר

מעין החכמה

12. אמרי נועם (פינחס - מאמר ב).

יהיה זה שיביא את השלום האמיתי לעולם כולו, כדברי חכמינו במשנה (עדויות פ"ח מ"ז) שאין אליהו הנביא בא אלא לעשות שלום בעולם, כיון שרק מי שנפשו נקיה וטהורה מבחינת השלום המדומה יכול להביא לעולם שלום אמיתי.

למעשה למדים אנו מכל האמור כי אמנם מעלתה של מדת השלום גדולה ונשגבה ואין למעלה ממנה, וכל הברכה של עם ישראל תלויה במדת השלום שיש ביניהם, כדברי רבי שמעון בן חלפתא (עוקצין פ"ג מ"ב): 'לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום'...

אולם כל זה מדובר רק כאשר מדת השלום היא כפי שהקב"ה רוצה, וממילא מדת השלום שלמטה מרבה גם את מדת השלום שלמעלה בין עם ישראל לאביהם שבשמים ומביאה עמה ברכה מרובה.

אך כאשר מדת השלום נעשית בצורה שנוגדת את רצון הבורא, כגון שעושים שלום עם רשעים שכל מטרםם לבגוד את התורה הקדושה ולומדיה, או כגון שמרבים שלום ואהבה ואחדות על ידי פריצת גדר הקדושה והצניעות ומתערבים יחדיו נשים וגברים ושמים

הקב"ה שילם לו שכרו שתמיד יהיה לו שלום אמיתי עם הקב"ה...

ולאחר שנים ארוכות נשתנה שמו של פינחס ונקרא בשם 'אליהו הנביא', וכפי הלשון המורגלת: **'פינחס הוא אליהו'**. (ראה פרקי דרבי אליעזר - פרק מז, ועוד...).

ולכן כשם שפינחס קינא לה', כך גם אליהו הנביא קינא לה' והרג את כל נביאי הבעל והוכיח את עם ישראל על מעשיהם. כמו שמסופר בנביא (מלכים-א פרק יט) שכאשר ברח אליהו הנביא מפני איזבל אשת המלך אחאב והגיע סמוך להר סיני ונחבא שם במערה, נגלה אליו הקב"ה ואמר לו: "מה לך פה אֱלִיָּהוּ" (שם פסוק ט), והשיב לו אליהו: "וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לַה' אֱלֹהֵי" צָבָאוֹת כִּי עָזְבוּ בְרִיתֶךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מִזְבְּחֶיךָ הָרָסוּ וְאֶת נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בְּחָרֶב וְאֹתָר אֲנִי לְבָדִי וַיִּבְקְשׁוּ אֶת נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ" (שם פסוק י).

וכשם שקנאתו של פינחס לא נגדה את מדת השלום, אלא אדרבה, השפילה את בחינת השלום המדומה ורוממה את מדת השלום האמיתי שבין עם ישראל לאביהם שבשמים - כך גם קנאתו של אליהו הנביא לא נגדה את מדת השלום, ואדרבה, הרי אליהו הנביא

ששלום מסוג אינו אלא שלום מדומה ושקרי וגורם לפירוד בין עם ישראל לאביהם שבשמים...

ומתהוללים יחדיו¹³ - שלום זה אינו מביא ברכה כלל, אלא אדרבה, מסלק אותה ומרבה חרון אף בעולם, כיון

מעין החכמה

במיוחד השתכנע כשהבטיח להביא מיד את הפרה לחצר ביתו שם תהיה עד שיעלה הבוקר.

באשמות הבוקר, בטרם האיר אור ראשון, התדפקו על הדלת שוטרי המשטרה המקומית. הם הראו לו את הפרה שנקשרה בפתח הבית וטענו כי הלילה נגנבה מבעליה, הרב הבין שנפל בפח, אבל כבר היה מאוחר מדאי. הוא נלקח לחקירה בתחנת המשטרה.

הרב המבוהל חשש בעיקר מפרסום העלייה, שתגרום לו כלימה. הוא נזכר בכסף הרב שהופקד אצלו וסבר שבמקרה חירום זה הוא רשאי להסתייע במקצתו, עד שובו של המפקד. ואמנם, בזכות מתת שמן שתחב לכיסי קציני המשטרה, הצליח לחמוק מהמעצר ולשוב לביתו בטרם נודע הדבר בציבור.

אולם למרבה הפתעתו הקדים המפקד את שובו, וכבר באותו יום הופיע בבית הרב כדי לקבל את כספו...

הרב גמגם במבוכה שהכסף אינו בידו. האיש הַחֲזִיר כסיד. הסבריו של הרב, שעוד מעט ישיג את הכסף, רק הגבירו את חרדתו של המפקד. הוא חש ברע וכעבור דקה התמוטט על הארץ. רופא שהוזעק למקום קבע את מותו של האיש...

שוב הופיעו בבית הרב שוטרים והובילוהו לכלא. עתה כבר נחשד בגרימת מוות... החקירה העלתה את המעילה שמעל הרב בפקדון, את העובדה ששיחד את

13. ובענין זה נספר (שיחת השבוע חב"ד - גליון 566):

הרב ישב בביתו והיה שקוע בתלמודו. נקישה על דלת ביתו הפריעה אותו מלימודו. בפתח הבית עמד יהודי שהחזיק צרור כסף בידו. האיש היה בדרכו לעיירה הסמוכה, ובגלל החשכה וסכנת הדרכים ביקש להפקיד את כספו בידי הרב, עד אשר ישוב לקחתו.

בתחילה סירב הרב לקבל את הפקדון מפני האחריות שבדבר ומשום שיש להתרחק מן הפקדונות. אבל כשחזר והפציר בו שוב ושוב, נעתר לבקשתו. נטל מידיו את צרור הכסף, הניחו במקום שמור ושב לתלמודו.

לא חלפה שעה קלה, והנה שוב נשמעו נקישות על דלתו. כשפתח את הדלת ראה לפניו יהודי מוכר מהעיירה. הלה היה זקוק להלוואה דחופה של חמשה רובלים, כדי לקנות פרה במחיר מציאה. הוא הבטיח כי מחר בבוקר, לאחר שימכור את הפרה בריוח, יחזיר את הכסף.

'בשמחה הייתי עוזר לך' - אמר הרב - 'אבל אין בידי חמשה רובלים'.

הרבנית ששמעה זאת, ניגשה אל הרב ולחשה על אזנו: 'זה עתה קיבלת בפקדון כמה אלפי רובלים, תן ליהודי הדחוק את ההלוואה והוא יחזיר לך אותה בבוקר'.

הרב היסס. הלוא אסור לגעת בפקדון. לבסוף גברו הפצרותיה של הרבנית ורחמיו על האיש, והרב הלוח לו את חמשת הרובלים.

מעין החכמה

קבלת הנצרות, ובתמורה ישתחרר ויוכל לשוב למעמדו כמימים ימימה...

הרב היה שרוי בדכדוך עמוק, והחל להרהר בהצעה ברצינות. הוא שקל אותה היטב מכל צדדיה, ובחן אם מבחינה הלכתית גם על זה נפסק: "יהרג ואל יעבור". לבסוף החליט שמוטב לחטוא לרגע ולהשתחרר. 'אני מסכים' אמר...

ברגע זה התעורר מחלמו. הוא היה מזועזע עד עמקי נשמתו, הוא התקשה להאמין שאפילו בחלום אפשר היה שהוא, רב בישראל, יסכים להתכחש לדת ישראל.

ואז נעשה בשרו חידודין חידודין. הוא נזכר שלפני כמה ימים השתתף במעמד יציאת הנשמה של אחד מנכבדי העיירה, יהודי קשיש, תלמיד חכם וירא שמים. כשאמר אתו את נוסח הווידוי, שבו נכללת מסירת מודעה שאם יתפתה חלילה להתכחש לקב"ה ברגעיו האחרונים, הרי דבריו בטלים ומבוטלים מעיקרם...

תמה בלבו: איך יתכן שיהודי בן שמונים יתכחש לקב"ה דוקא לפני פטירתו?

הנה התשובה - לחש ברעדה - צדקו חכמינו במאמרם (אבות פ"ב מ"ד): 'אל תאמין בעצמך עד יום מותך'...

ואם בדבר כזה פשוט, ברור וחי, אסור לאדם להאמין לעצמו. בענייני עריות שנפשו של אדם מחמדתן ומתאוה להם, בוודאי שאסור לאדם להאמין לעצמו...

צריך אדם להתרחק מכל מיני נסיונות. אסור לאדם לסמוך על עצמו, וכמו שנאמר: "כי רבים חֲלָלִים הִפִּילָה וְעַצְמִים פָּל הֲרָגָה" (משלי ז, כו)...

קציני המשטרה, ואת הקשר הישיר של כל אלה למותו של המפקיד. הרב נידון לעשר שנות מאסר.

נקל לשער את תחושת ההשפלה שחש הרב, אשר בן לילה הפך מאדם ישר ומכובד לפושע הנמק בבית הכלא. נחמה פורתא מצא בשותפו לתא, בחור יהודי פשוט ובור, שנשפט גם הוא לעשר שנים.

קרב ובא יום אידם של הנוצרים. יום אחד הגיע לבקרו אורח - כומר העיירה. הוא פנה אל הצעיר היהודי והציע לו להשתחרר תמורת המרת דתו. הצעיר דחה את הצעתו בתקיפות.

לאחר שהלך הכומר שקע הבחור בשתיקה. בתחילה לא רצה לגלות את מהלך מחשבותיו, ולבסוף אמר: 'אולי עשיתי טעות. יכולתי לקבל את הצעתו של הכומר, להשתחרר, ואז להגר למדינה אחרת ולחזור ליהדותי'.

הרב הגיב בזעזוע: 'איך יתכן שיהודי ימיר את דתו וְלוֹ לָרֵגַע אַחַד?! יהודים מסרו את נפשם על קידוש השם, כדי שלא להתכחש לאלקי ישראל אפילו לשעה קלה!'

חלפה שנה. שוב בא הכומר והציע את הצעתו. הפעם הביע הבחור הסכמה והשתחרר. כעבור זמן קיבל ממנו הרב מכתב, הבחור כתב כי היגר למדינה אחרת הצליח בעסקיו ועתה הוא יהודי כשר שמרבה במעשי צדקה וחסד.

חלפה עוד שנה. הכומר בא לתאו של הרב וניסה לדבר על לבו. הרב דחה אותו מעל פניו בשתי ידיים. אבל הוא לא הרפה. שוב ושוב היה מגיע ומנסה לשדל את הרב. לבסוף הציע, כי הרב יצהיר רק באזניו על

מעלת הצדיק - יציבות נפשית בעבודת השם

מתפללים בתפילת שחרית: 'ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך', והבקשות הם בסדר עולה כאשר השלב העליון בסולם, שיא ההתעלות, הוא 'לקיים'!

והיציבות הנפשית היא המטרה של עבודת החינוך.

וכמו שפירש הגה"צ רבי יצחק מלצאן זצ"ל בפירושו שיח יצחק (שבסידור הגר"א): **'לקיים' - היינו שתהא שמירת וקיום המצוות אצלו כעמוד ברזל!** רק ערך רוחני שהוא מושרש עמוק בנפש האדם **שקבוע וקיים בתוכו** עולה בקנה אחד עם השלמת יעודו כעבד ה'.

חינוך תורתי ראוי לשמו מעצב את נפש התלמיד עיצוב יסודי, בלתי מתחלף, עד שכל רוחות שבעולם לא יזיזוהו מתורתו. חובת המחנך היא לדאוג לכך בכל הדרכים המתאימות, שכל הערכים, ערכי תורה ויראת שמים שמקנים לילד הדרך ומשרשים בתודעתו, ישתרשו בנפשו דרך קבע באמצעות יתדות בל תמוטנה, כדברי המלך החכם: "גם כי יזקין לא יסור מִמֶּנָּה" (משלי כב, ו).

כאשר אנו מתבוננים בכל מה שלמדנו עד עתה, ומנסים להגדיר זאת במילה אחת, אנו מוצאים שהמילה היא: 'יציבות'!

יהודי שיציב בעבודת השם, **בעל עמוד שדרה**, הרי הוא צדיק!

וכך מצאנו בספר תהלים, שכאשר רצה דוד המלך לתאר את ההבדל הנפשי בין נפש הצדיק לנפש הרשע, תיאר זאת כך:

"וְהָיָה" (הצדיק) כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגִי מַיִם... לֹא כֵן הָרָשָׁעִים כִּי אִם כְּמֹץ אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ" (תהלים א, ג-ד) -

הצדיק הוא 'כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגִי מַיִם' - אשר כל הרוחות שבעולם אינן יכולות להניע את שרשיו ממקומם. ואילו הרשע נמשל ל'מֹץ אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ'. אף על פי שלפעמים המוץ מתרומם לגובה - אין לו שום ערך, כי הרוח תדפנו ואין לו שום קביעות בחיים. אותה רוח שמרוממתו - היא שעוקרתו והופכתו על פניו.

וכתב הגה"צ רבי צבי שרגא גרוסברד, ¹⁴ וז"ל:

ענין זה של יציבות וקביעות הוא כתר שאיפותיו של האדם מישראל. אנו

מעין החכמה

14. בספרו דעת שרגא (חינוך - עמוד צג).

ליצור בן אדם מציאות, פירוש של דבר ליצור בו חוט שדרה, קומה זקופה ומוצקה שלא תתכופף ולא תשתנה על ידי כל רוח קלה, כפי שגילה לנו נעים זמירות ישראל, שהצדיק הוא 'פֶּעֶץ שֶׁתוֹלַע עַל פִּלְגֵי מַיִם', מושרש עמוק, ואין יכולים להזיז את שרשיו כחוט השערה.

'לא כן הַרְשָׁעִים' - הם בכלל לא מושרשים, לא שתולים, רק בבחינת 'מץ', דבר קל ביותר, שכל רוח מעיפה ומגידה אותו ממקומו. הצדיקים לעומת זה, הם יציבים, עומדים בצורה איתנה בכל הנסיבות והמצבים...

ונחזור לפרשת השבוע, פרשת פינחס...

עולת התמיד - מצוה תמידית

בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים שְׁנִים לְיוֹם עֲלָה תְּמִיד. אֵת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּבֹקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם (במדבר כח, ג-ד) -

הקב"ה ציוה אותנו להקריב בכל יום שני כבשים, אחד בבוקר ואחד בין הערבים. וצריך להקריב את שני הכבשים הללו בכל יום ויום, ללא שום הפסקה.¹⁵

וכתב בספר החינוך (מצוה תא), וז"ל:

אם כן, איפוא, משימת החינוך ותפקידו העליון הם, לבנות בן אדם במובן הרוחני ולבססו, בצורה כזאת ששום שינויים לא יחולו בו, ושום רוחות שבעולם לא יעקרו אותו ולא יזיזוהו ממקומו.

מבהיל הדבר, כשנתבונן במצבם של אנשים, נראה שהם מתחלפים מבחינה רוחנית כל כך, עד שביום אחד משתנים פעמים אין ספור, ואין הסיבה כלל מחמת השינוי שחל בהבנתם, שמקודם הבינו כך ואחר כך השכילו או סברו והבינו אחרת, אלא יש בזה בחינה גדולה, כי הם עיסה שלא נגמרה, ולכל צד שתוצה תלוש אותה. מתפעלים הם מכל רוח, וזה ודאי הסימן הכי גדול, כי אינם בגדר יצירה ומציאות כלל, ומה תקות אנוש אם לא תהיה למציאות.

לאחר קבלת שכרו של פינחס, ממשיכה התורה ומלמדת את דיני נחלות, טענת בנות צלופחד וכו', ומהקטע החמישי (עליית חמישי) של הפרשה מתחילה התורה ללמד את דיני הקרבנות והמועדות.

הקרבן הראשון המוזכר, הוא קרבן התמיד. וכך נאמר: "וְאֶמְרָתָּ לָהֶם זֶה הָאֵשֶׁה אֲשֶׁר תִּקְרְבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים

מעין החכמה

ונעתיק את דבריו של הגה"ק רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים זיע"א (נייט לב, פרשת אמור - ד"ה אבל הענין), וז"ל:

15. וגם כיום, כאשר חרב בית המקדש עדיין עומד אליהו הנביא ומקריב תמידין.

עבודתו לרבו, וכל זה למה - כדי לעורר רוחו וחפצו תמיד לזכור את בוראו, ובכך יכשיר מעשיו ויתברך ממנו כי חפץ חסד הוא... (עכ"ל).

ומבואר בדברי החינוך, שעל ידי הקרבת קרבן התמיד - פעמיים ביום, ערב ובוקר - נתחזקו ישראל בעבודת הבורא ברוך הוא.

עבודת התמיד גרמה ליהודי להיות יציב בעבודת השם יתברך...

וזו סוד הקדושה...

הטעם שנצטוינו בעבודה זו התמידית שהיא פעמיים ביום בזריחת השמש ובנסותו לערוב, למען נתעורר מתוך המעשה הזה ונשים כל לבנו וכל מחשבותינו לדובקה בשם ברוך הוא, כאומרי כמה פעמים: 'שהאדם נפעל וטבעו מתעורר לפי עסק מעשהו' -

ולכן בהיות האדם נכון בטבעו שצריך לתקן לו מזון פעמיים ערב ובוקר, נצטוו שישים מגמתו ועסקו בעסק עבודת בוראו גם כן שתי פעמים, לבל תהיה עבודת העבד לעצמו יתירה על

הדרך ל'קדושים תהיו' - רק בכח יציבות והתמדה

והיינו שהקב"ה מצוה אותנו: 'קדשים תהיו' - תחיו על קידוש ה'. כל ימי חייכם יהיו מקשה אחת של קידוש שם שמים.¹⁶

בפרשת קדושים נצטוינו על הקדושה, וכמו שנאמר: "דְּבַר אֵל כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמְרָת אֲלֵהֶם קְדָשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (ויקרא יט, ב).

מעין החכמה

16. ומצאנו לרבינו האור החיים הקדוש (במדבר כג, י) שכתב שבלעם הרשע ידע שאין לו כח לחיות על קידוש ה' ולכן התפלל שיזכה לעשות תשובה בעת מיתתו. וז"ל: התפלל בלעם שבהגיעו ליום המיתה ייטיב דרכיו ממעשיו הרעים ותועבותיו, (שהרי רשע שבאומות היה, ואתונו שהיתה לו סוכנת כמאמרם ז"ל (עבודה זרה ד:) תגיד עליו), אלא שנתאוה שבשעת מיתה ישוב ויהיה ישר כשרים שבאומות...

וכיוצא בזה ראיתי רשעים שאמרו לי בפירוש כי אם היו יודעים שיחזרו בתשובה, ותיכף ימותו היו עושים, אלא

ופינחס מזרע אהרן הוא אליהו, **עודנו מקריב תמידין כסדרן בכל יום**, כמבואר בעשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו (מאמר 'אם כל חי', חלק ג - סימן כג)...

ומקובלני מזקני בעל מחבר ספר ישמח משה ותשובת 'השיב משה', כי פעם אחת אחר שסיים תפילת י"ח עלה בלבו להתפלל לראות הדבר הנ"ל האמור בעשרה מאמרות, ועם לבבו אמר אולי קיימא לי שעתא ואזכרה לראותו, ותיכף התפלל על זה. **ומילא ה' שאלתו וראה עין בעין את אליהו מלוכש בבגדי כהונה עומד ומקריב התמיד כסדרו**, ודבריו הללו נודעו לרבים...

לקדושה ומי שהוא קדוש תכונתו הבולטת היא ההתמדה, וסימנך: 'וקדושים בכל יום יהללוך סלה' - הקדושים יכולים להלל בהתמדה סלה.

וכתב הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ,¹⁸ וז"ל: הנה כתיב במגילת אסתר: "וּבְכָל יוֹם וָיוֹם מְרַדְּכִי מִתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר בֵּית הַנָּשִׁים לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמָה יַעֲשֶׂה בָּהּ" (אסתר ב, יא).

ובמדרש (אסתר רבה, פרשה ו - אות ח): אמר ר' יעקב בר אחא, אמר לו הקב"ה: אתה דרשת שלום נפש אחת, 'לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר', חייך סופך לדרוש שלום אומה שלימה, הדא הוא דכתיב: "דִּרְשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל יִרְעוּ" (אסתר י, ג).

הדבר מופלא, הרי זו הנפש אחת שהיה דורש בשלומה, אינה אלא אשתו וביתו, ובוודאי ילך כל איש במצב שכזה לראות בשלום אשתו. וכי איזה גדלות מצא ר' יעקב בר אחא בדרישה זו שדרש מרדכי בשלום אסתר, שבעבורה ראוי היה לדרוש בשלום אומה שלימה?!

אך נראה עיקר נקודת גדולת מרדכי נעוצה בתחילת הפסוק: 'וּבְכָל יוֹם

כי הגם שְׁלָמוֹת על קידוש ה' זו מצוה גדולה רמה ונישאה, עד שאמרו (פסחים נ.) שאותם אלו שנהרגו על קידוש ה' אין שום בריה יכולה לעמוד במחיצתו, אך עם כל זה הזוכה כל ימי חייו לחיות על קידוש ה' ובכל פעולה ופעולה זוכה לקדש שמו יתברך דרגתו גבוהה אלף ידות כי לעולם כלל זה יהיה שגור בקרבנו - **'מוטב לחיות על קידוש השם מאשר למות על קידוש ה'.** כי לחיות על קידוש השם זוהי פעולה של ממש בכל רגע ורגע מימי חייו, אך למות על קידוש ה' זוהי פעולה של רגע במאה ועשרים שנה, ובוודאי שאין ערוך למעלתו של החי על קידוש השם.

וכמבואר, זה אפשרי רק על ידי כחה של יציבות נפשית, כי היציב בנפשו לא מושפע משום מצב, לא מתרגש משום אדם. אלא הוא עובד את ה' יתברך בתמימות ובתמידיות.

וההתמדה והעקביות היא סוד הקדושה, שכל ההולך בעבודת ה' כסדר וללא כל שינוי יזכה שתחול עליו הקדושה העליונה.

והובא בשם החזון איש¹⁷ - ההתמדה היא סוד הקדושה, מי שמתמיד יזכה

מעין החכמה

17. אגרות חזו"א (חלק א - אגרת ג), והובאו דבריו בספר פניני קודש (עמוד 273).

18. בספרו טיב המועדים (פורים - עמוד קצח).

שיודעים שאינם יכולים לעמוד בתשובה זמן ארוך, כי דבר מלך עליהם מלך זקן וכסיל רח"ל... עיי"ש.

דאגתו נשחקת עם הזמן, ואין ההרגל מקהה את חושיו, אלא תמיד בכל עת עומד דרוך על המשמר בדאגת אמת לשלום הנתונים תחת אחריותו, הוא האדם הראוי לעמוד בראש, ולדרוש בשלום אומה שלימה.

כאשר אדם מתגבר על העצלות וההתרשלות הטבעיים, הנובעים מכבוד יסוד העפר של הגוף, ומתאמץ בכל יכולתו, יום אחר יום, לעשות את אשר מוטל עליו, בסופו של דבר יזכה להיות מנהיג.¹⁹

ולפי דרכך אתה למד דבר מתוך דבר, שכמו כן לענין כל חובות האדם בעבודת השי"ת, וקיום תורתו ומצוותיו שלא לתת לטבעי התרשלות ועצלות הגוף לשלוט בו כאשר מצוי מאוד ב'מצות אנשים מלמדה' **שההרגל שוחק ההרגש והעקביות הנדרשת בתורה ועבודה.**

אלא תמיד יתמיד בכל מצוה ומנהג טוב בכל שעה ושעה כשעה ראשונה וזוהי יראה ברכה בעמלו ויעשה פעלו פירות מבורכים להתגדל כראוי לו בתורה ועבודה.

ויום מרדכי מתהלך וגו' - בנוהג שבעולם במקרים כיוצא באלו, שאשתו של אדם או אחד מקרוביו נלקחו ל"ע לבית החולים או לתפיסה בבית האסורים וכדומה, מקומות שצריך לדרוש בשלום הנחשב שם. הנה מתחילה בוודאי בוא יבוא כל יום ויום לראות בשלומו, אבל עם הזמן כאשר מתחילים להתרגל למצב החדש שנכפה עליהם. כטבע נפש האדם להתרגל לכל מצב. הרי שלאט לאט יפחתו ביקוריו, וכבר לא יהיה מתהלך 'בכל יום ויום' ממש, כי אם פעם ביומיים ושלש, או פעם בשבוע וכיוצא, כאשר הדברים ידועים ומצויים בינינו כנודע.

אבל מרדכי הצדיק 'בכל יום ויום' ללא ליאות, היה מתהלך במיוחד לראות את שלום אסתר ולדעת מה יעשה בה, ולא החסיר אף יום אחד כאשר התורה הקדושה מעידה בו.

לפיכך על התמדה עיקשת ודאגה בלתי פוסקת שכזו, זכה מרדכי לדרוש שלום אומה שלימה. כי אכן אדם כזה שאין

מעין החכמה

וז"ל: על ידי זריזות בנקל להיות פרנס הדור בגשמיות או ברוחניות, וסימן לדבר: 'לך אֵל נְמֻלָּה עֲצִל', על זה כתיב: 'מִשָּׁם רָעָה אָבִן יִשְׂרָאֵל' - דהיינו פרנס, היינו שהפרנסות לזכות להיות פרנס, זה עומד על זריזות הנלמד מה'נְמֻלָּה' כי 'מִשָּׁם רָעָה אָבִן יִשְׂרָאֵל'.

19. וזה לשונו של הגה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א (ספר המדות, ערך זריזות - חלק שני אות א): על ידי זריזות זוכה להיות רועה נאמן, וסימן לדבר: 'לך אֵל נְמֻלָּה' 'עֲצִל' (משלי ו, ו), וכתיב: "מִשָּׁם רָעָה אָבִן יִשְׂרָאֵל" (בראשית מט, כד).
ובהקדמה לספר המדות, כתב תלמידו הגה"ק רבי נתן מברסלב,

אך עיקר הדגש מונח בפתיחת מאמרם: 'מימי לא' - אף פעם מימי לא נכשלתי בדבר זה, העיקשות והדביקות בכל יום ויום, עד שיוכל להעיד על עצמו בפה מלא: 'מימי לא נכשלתי', אף לא פעם אחת בדבר זה. היא שעמדה להם לזכות עבורם לאריכות ימיהם ושנותיהם בכדי שיוכלו להמשיך ולהתמיד בקבלתם ולשמור בעקביות הדברים שקיבלו על עצמם לשומרם.²⁰

וכאן נכתוב עוד כמה מילים...

ובזה מבארים בעלי המוסר מה שמצינו בגמרא (מגילה כז: - כח.) שנשאלו כמה תנאים ואמוראים במה האריכו ימים והיתה תשובתם לכאורה בדברים קטנים שכל אדם יכול לקיימם, וכגון מאמר רבי זכאי: מימי לא השתנתי מים בתוך ארבע אמות של תפילה ולא כניתי שם לחברי ולא ביטלתי קידוש היום. וכן מאמר רבי אלעזר בן שמוע (שם): מימי לא עשיתי קפנדריא לבית הכנסת ולא פסעתי על ראשי עם קדוש ולא נשאתי כפי בלא ברכה, וכן מצינו ברבי... עיי"ש.

מעין החכמה

ולתוספת ביאור: דן בגלל חכמתו הרבה מבין שכל הסיבה לריחוקו הגדול הוא החוסר עקביות, והגורם לזה הוא ה'סוס'. מי הוא הסוס? הסוס רץ אחרי תאוות, רץ אחרי פרנסה, כל מה שאדם רץ אחרי משהו בעולם הזה, עלמא דשקרא, הוא סוס של הלעומת זה.

דן מספיק חכם לדעת שהסוסים האלה, כל הריצות והדחפים אחרי העולם הזה, הם שמרחיקים אותו ריחוק תהומי מאיפה שהוא רוצה להיות, צריך להיות. לכן הוא משתדל להיזהר כמה שיותר להיות עקבי בעבודת ה', ובכך הוא נושך עקבי סוס ו'יפיל רָבּוּ אָחור' - הס"מ בכבודו ובעצמו.

וכך דן המשיך בעבודתו בעקביות ובעקשנות נוראה, עד שזכה בימי משה רבינו להגיע לדרגת אריה, וכמו שבירך משה רבינו את דן: "וְלָדָן אֶמֶר דָּן גִּיר אֲרִיָּה יִזְנֹק מִן תַּבְּשָׁן" (דברים לג, כב).

20. כתב הגאון המקובל הרב יצחק גינזבורג שליט"א (שיעורים והתוועדויות, שנת תשע"ג - כרך ב עמוד תכח), וזתו"ד:

יעקב אבינו לפני פטירתו בירך את בניו. "אִישׁ אֲשֶׁר כָּבַרְכָּתוּ בְּרַךְ אֹתָם" (בראשית מט, כח). והנה בברכת יעקב לבניו מצאנו שהמשיל שלשה מבניו לחיות. יהודה - לאריה. דן - לנחש. בנימין - לזאב.

וכך אמר לדן: "יְהִי דָן נָחֵשׁ עָלֶי דָּרָךְ שְׁפִיפֹן עָלֶי אֲרֵחַ תִּנְשֶׁךְ עֲקֵבֵי סוּס וַיִּפֹּל רָבּוּ אָחור" (שם פסוק יז). דן הוא בעל חשבון נפש, תמיד הוא דן את עצמו אם הוא נוהג כראוי או לא. ואחר חשבון הנפש מתברר לו שכל הסיבה שאדם רחוק מהאלקות היא מחוסר עקביות, והגורם לחוסר עקביות זה הסוס! ולכן הוא ה'נִשְׁכָּךְ עֲקֵבֵי סוּס' ומנסה להפיל את 'רָבּוּ אָחור'.

דורשים עבודה!

עלי את השמים ואת הארץ, בין ישראל בין עכו"ם, בין איש בין אשה, בין עבד ובין שפחה - הכל לפי המעשה שהוא עושה כך רוח הקודש שורה עליו.

אלא שהבעיה של האנשים היא שהם מתעצלים לעבוד קשה ולשנות את מדותיהם הרעות, ולכן הם מעדיפים להשאיר כפי שהם. וכן יש לאנשים בעיה נוספת, שהם מסתפקים במועט בעניינים שאסור להסתפק בהם במועט. בעניינים גשמיים זו מדה נפלאה מאוד לשמוח בחלקו ולהסתפק במועט, אך בעניינים רוחניים אסור להסתפק במועט.

כשמדובר בעבודת ה', צריך תמיד לרצות להתעלות ולהשיג עוד ועוד מדרגות של קדושה ולא להסתפק במועט. עבודת ה' היא מן הדברים שאסור להפסיק אותם אף לרגע, אלא צריך לעבוד יום יום, רגע רגע ללא עצירה. אין זה דבר קל ופשוט להצליח לעבד ולזכך את הנפש הבהמית כיון שיש לכך מניעות רבות, ובכדי להצליח במשימה קדושה זו נדרשת מן האדם עבודה רבה מאוד.

ועבודה עניינה עקביות והתמדה!²²

צריכים לדעת:²¹ בעת שהאדם נולד, טבועים בנפשו טבעים קשים מאוד. אם הוא ישאר באותו מצב שבו הוא נולד, יהיו לו בעתיד אין סוף יכולות לעשות מעשים רעים מאוד - לגנוב, לרצוח, לנאוף, לדבר סרה, ועוד כהנה וכהנה, ה' יצילנו.

בכדי למנוע זאת עליו לעשות 'עבודה עצמית' - כלומר, לעבד את בחינת הבהמה שבקרבו (על דרך שמעבדים עור של פרה והופכים אותו לקלף של ספרי תורה, תפילין ומזוזות) ולעדן ולזכך את מדותיו הקשות, עד שיזכה להיות בבחינת 'אדם'. ועל ידי טרחתו של האדם בעיבוד מדותיו הרעות והגסות ותיקונן כראוי, עולה דרגתו הרוחנית לאין שיעור, עד שהשכינה הקדושה מוכנה לשרות עליו.

וזהו שנאמר: **"אדם ובהמה תושיע ה'"** (תהלים לו, ז) - כלומר, עליך להשתמש בבחינת ה'אדם' שבך, דהיינו בנשמה האלקית שלך, כדי להושיע את בחינת ה'בהמה' שבך, דהיינו את גופך ונפשך הבהמית, ולזכך ולקדש אותם, ואזי תזכה שה' יהיה בעזרך ויסייעך להיות קדוש באמת.

וכבר אמר אליהו הנביא זכור לטוב (תנא דבי אליהו רבה - פרק ט): **מעיד אני**

מעין החכמה

22. עלינו לדעת כי הקביעות היא שורש ההצלחות! ואשרי אדם הזוכה לסדר יום קבוע, ולידיעה

21. קטע זה הוא לשון אמרי נועם (משפטים - מאמר ו), לאבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א.

האור האלקי יתאחד עם נפשו, וממילא הוא יזכה לקדושה.

אי אפשר לקפוץ מדרגות, צריך לטפס מדרגה אחר מדרגה. ורק בדרך כזאת

עקביות בשלשה עמודי עולם

העמודים (או יותר) במצב של העלם, ממילא הוא חי ושווה בעולם רעוע, חסר עמודים ויציבות.

העולם הרוחני של היהודי מושתת על שלשה עמודים, שהם: תורה, תפילה, וגמילות חסדים.

לכן יהודי חייב לדאוג שיהיה לו קשר לשלשה עמודים הללו, קשר נפשי יציב וקבוע.

השלשה עמודים הללו הם המְקוּיִם את חיי היהודי, ועליהם הוא עומד ונסמך. וכאשר זה לא כך, ואחד מן

מעין החכמה

כספת של מישחו, או נכנס לעסק ולקח משהו לא שלו - זה בדיוק אותו דבר. ואולי זה יותר חמור, כי נותנים בו אמון והוא מועל באמון.

ברורה מה הוא צריך לעשות בכל שעה.

אומר אבא הרב יורם - האוכל שיקנה בכסף הזה יוליד בלב הילדים חס ושלום הרהור כפירה... זה מבחיל מאוד, זה מרעיד את אמות הסיפים.

זמן הקימה בבוקר, ההתארגנות, התפילה, פת שחרית, נשיאה בעול עם האשה היקרה, בארגון הילדים בבוקר. ואם הוא שכיר יום עליו לדעת כי יש זמן הגעה, מה שנקרא להחתים כרטיס. ברגע שמחתמים כרטיס צריכים לדעת כי משועבדים לבעל הבית.

איך פותרים את זה - כשאדם זוכה לנהל חיים מסודרים. זמן עבודה, זמן של בית, זמן של תשומת לב לאשה, אוון קשבת לבית, אוון קשבת לילדים היקרים, לשמוע אותם ולהרגיש אותם, לחזק אותם, לשמח אותם, להעצים אותם, לאהוב אותם.

שום דבר חיצוני לא אמור להפריע בשעת העבודה, וצריך לעבוד ביושר ובנאמנות כפי המבואר בהלכה.

כמו שבעל הבית מחוייב לשלם לפועל בזמן, כך גם הפועל מחוייב לבעל הבית.

אחר כך גם להשתתף בקביעות בשיעור תורה, ועוד פעם מנחה בזמנה וערבית בזמנה, זה מעלה גדולה. זה כח גדול. הזמן הקבוע הזה מציל את האדם מכל מרעין בישין.

לפעמים פוגשים אדם יוצא באמצע עבודה והולך לעיסוקיו הפרטיים. אתה מברר בעדינות: מה קרה? והתשובה: בעל הבית בנסיעה. והוא לא רואה, אז קפצתי לסידורים...

ה' אוהב את האנשים האלו, וה' מגדל אותם - כי הם שלווים, כי הם מתונים, כי הם מיושבים...

אדם כזה שידע כי הכסף שיגיע הביתה מהשעות האלו, זה נקרא 'כסף של גזל'. זה לא שונה מאדם שפרץ בנק ושדד איזה

והעמוד השלישי הוא עמוד החסד (גמילות חסדים) - והנה הרוצה לדעת האם הוא צועד בדרך של הגמילות חסדים, או שהוא רחוק ממנה בתכלית, יבדוק איך הוא מתנהג בביתו, עם ההורים, האשה (או הבעל) והילדים.

לגמול חסד **רק בחוץ**, זה לא גמילות חסדים, אלא רצון לקבל כבוד והערכה, כעין מדרגתם של אומות העולם, שעליהם אמרו (בבא בתרא י:), "וְחֻסְדָּם לְאֲמִים חָטְאָתָא" (משלי יד, לד) - כל צדקה וחסד שאומות העולם עושין, חטא הוא להן! שאין עושין אלא להתיהר בו!...

חסד אמיתי הוא חסד הנעשה בתמידות (בעקביות) ובלי רצון לקבל שכר, וזה נעשה דוקא בבית עם האשה והילדים!

רק חסד כזה יש בכחו לטהר את הנפש מכל תחלואיה, ולהעלותה אל מרומי הקדושה!...

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

ב. לחיות על קידוש השם, פירושו לחיות על פי השולחן ערוך בכל רגע ורגע. ודבר זה אפשרי רק בכח הציבות. כאשר אדם יציב בנפשו ולא מושפע משום מצב, ולא מתרגש משום אדם, ועובד את ה' יתברך בתמימות ובתמידות, הרי הוא מקדש שמו יתברך.

ג. עלינו לדעת כי הקביעות היא שורש ההצלחות! ואשרי אדם הזוכה לסדר יום

תורה - צריך שיהיה לו זמן קבוע, והספק קבוע. וגם אם היה איזה שהוא אונס והזמן הקבוע זז, אסור שההספק יזוז.

צריך להשתדל בכל הכח לא לוותר על ההספק היומי.

תפילה כוללת בתוכה שלשה עניינים:

א. קביעות מקום - צריך לקבוע מקום לתפילתו הן בבית כנסת קבוע והן במקום קבוע בבית הכנסת.

ב. קביעות בזמן - צריך האדם להשתדל שיהיה לו זמן קבוע לתפילתו.

ג. קביעות בנפש - בשעת התפילה עומד היהודי פנים אל פנים מול עצמותו יתברך, והוא יתברך שומע, מקשיב ומקבל את התפילות ברחמים.

לפני המפגש הזה, צריך האדם לטהר נפשו ולזככה, והעבודה היום יומית הזו היא הקביעות בנפש.

א. חפצו של הבורא יתברך שנהיה קדושים. והנה הגם שישנה מעלה נפלאה ליהודי המוסר נפשו למות על קידוש ה', עד שאמרו שאותם אלו שנהרגו על קידוש ה' אין שום בריה יכולה לעמוד במחיצתן. אך עם כל זה הזוכה כל ימי חייו לחיות על קידוש ה' ובכל פעולה ופעולה זוכה לקדש שמו יתברך דרגתו גבוהה אלף ידות, שהרי הוא מקדש שמו יתברך בכל רגע ורגע.

לכן יהודי חייב לדאוג שיהיה לו קשר לשלשה עמודים הללו, קשר נפשי יציב וקבוע.

תורה - צריך שיהיה לו זמן קבוע, והספק קבוע.

תפילה - כוללת בתוכה שלשה עניינים: קביעות מקום, קביעות זמן, וקביעות נפשית.

והעמוד השלישי הוא עמוד חסד (גמילות חסדים) - והנה הרוצה לדעת האם הוא צועד בדרך של הגמילות חסדים, או שהוא רחוק ממנה בתכלית, יבדוק איך הוא מתנהג בביתו, עם ההורים, האשה (או הבעל) והילדים.

לגמול חסד **רק בחוץ**, זה לא גמילות חסדים, אלא רצון לקבל כבוד והערכה, כעין מדרגתם של אומות העולם, שעליהם אמרו (בבא בתרא י:): 'וְחֶסֶד לְאֲמִים חֲטָא' - כל צדקה וחסד שאומות העולם עושין, חטא הוא להן! שאין עושין אלא להתייחר בו!...

חסד אמיתי הוא חסד הנעשה בתמידיות (בעקביות) ובלי רצון לקבל שכר, וזה נעשה דוקא בבית עם האשה והילדים!

רק חסד כזה יש בכוח לטהר את הנפש מכל תחלואיה, ולהעלותה אל מרומי הקדושה!...

קבוע, ולידיעה ברורה מה הוא צריך לעשות בכל שעה.

זמן הקימה בבוקר, ההתארגנות, התפילה, פת שחרית, נשיאה בעול עם האשה היקרה, בארגון הילדים בבוקר. ואם הוא שכיר יום עליו לדעת כי יש זמן הגעה, מה שנקרא להחתים כרטיס. ברגע שמחתמים כרטיס צריכים לדעת כי משועבדים לבעל הבית.

וכך בכל פעולה ופעולה.

ד. ואם היציבות הנפשית היא הבסיס לחיים גשמיים, קל וחומר שהיא הבסיס לחיים הרוחניים, שהרי כל תפקידו של היהודי בעולם הוא לבנות את עתידו הרוחני בעולם הבא.

ה. העולם הרוחני של היהודי מושתת על שלשה עמודים, שהם: תורה, תפילה, וגמילות חסדים.

השלשה עמודים הללו הם המְקוּיִם את חי היהודי, ועליהם הוא עומד ונסמך. וכאשר זה לא כך, ואחד מן העמודים (או יותר) במצב של העלם, ממילא הוא חי ושוהה בעולם רעוע, חסר עמודים ויציבות.

חופה וקידושין בין האזעקות במלחמה, משפחת מזגני

קבלת קהל לאחר השיעור בבית שמש

ברכה למפקדים בכירים בימי המלחמה

השיעור השבועי בבית שמש

ניחום אבלים

מאידים העולם

שיעור בבית המדרש המאיר לארץ

פתיחת בית כנסת באשדוד על ידי הרב דניאל סיבוני שליט"א

ייעוץ והדרכה לחיילים היקרים

בחתונת בנו של הרב חנוך כהן שליט"א - ראש ישיבת יקירי ירושלים, ונכד הרב יהודה כהן שליט"א - חבר מועצת חכמי התורה

השיעור המרכזי באשדוד

התקדמות הבניה בבית הרב יורם

בניית המשרדים

חיפוי העמודים

בס"ד

ניתן להשיג את ספרי מכון המאי"ר לארץ בחנויות המובחרות:

כל תורת אבינו מו"ר הרב **יורם אברג'ל** זיע"א
ובנו וממשיך דרכו מו"ר הרב **ישראל אברג'ל** שליט"א

בני ברק

הדרת הספר,
גוטמן
אמרי חיים 22
03-677-4886

באר שבע

מקור החכמה
אברהם אבינו 91
050-528-0680

אשקלון

בית יוסף
צה"ל 33
054-698-9411

אשדוד

משה שדה
תשמישי קדושה
כנרת 5
052-395-1001

חולון

בשם השם
דב הוז 8
052-608-7084

חדרה

אורייתא קדישתא
הרצל 96
052-537-7184

בת ים

מחסן הפצה בת ים
הנביאים 50
050-231-1542

בני ברק

ספרי אברמוביץ
קוטלר 5
03-5793829

ירושלים

הפצת ספרי קודש
דוד 2
02-623-0294

ירושלים

נידם שיווק
ספרי קודש
רבנו גרשום 5
050-523-3597

חולון

חיים ביד
מבצע סיני 9
03-501-0177

חולון

רמי לוי ספרי קודש
ראול ולנברג 4
054-315-0091

קרית גת

ספריית דרך חיים
הארז 42
052-565-0181

נתיבות

והגית בו
רבי עקיבא 1
054-685-8486

לוד

עטרת רחל
רמז 3
052-830-1603

ירושלים

ספרי אברמוביץ
מאה שערים 15
02-502-2567

תל אביב

הוד יוסף
לחי 55
052-600-5582

שדרות

מרכז הקדושה
בן יהודה 14
08-689-9600

ראשון לציון

אמרי שפר
הרבי מלובביץ' 5
052-832-5207

חנויות המעוניינות להצטרף, ניתן לפנות למס': 054-474-9330

שעורי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

LIVE

השיעורים מועברים גם בשידור חי בערוצי המדיה של בית המדרש 'המאיר לארץ'

ראשון - כל שבוע בשעה 20:30 ערבית ושיעור **בית שמש**

בית כנסת היכל אליהו, רח' נחל מטע 6 | השיעור יועבר בדיוי קול ברמה

שני - כל שבוע בשעה 18:30 מנחה ושיעור **אשדוד**

בית הכנסת 'היכל נפתלי', רח' ברווריה 6

חמישי - כל שבוע בשעה 18:30 מנחה ושיעור **נתיבות**

בית המדרש 'המאיר לארץ', רחוב הקציר 666

פרשת פינחס

כ"ג תמוז ה'תשפ"ה

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
21:11	20:18	19:25	באר שבע
21:11	20:17	19:26	תל אביב
21:15	20:21	19:27	חיפה
20:55	20:24	19:15	אילת
21:14	20:19	19:29	ירושלים
		19:09	ירושלים 40 דק'

מסילות אל הרב

"הנני נותן לו את בריתי שלום" -
זמרי עשה מעשה שנראה
כ'שלום' עם אומות העולם,
ופינחס עשה מעשה שנראה
כהיפך השלום, אך דוקא בכך
פעל שלום אמיתי, בין עם
ישראל לקב"ה.

(אמרי נועם במדבר, עמוד ש"כ)

יש לכם מה לספר לנו על המסילות? כתבו למייל: 3740200@h-l.org.il

ערוצי מחלקת המדיה

www.hameir-laarets.org.il 🌐 המאיר לארץ
08-649-9859 📞 קו המאיר לארץ 08-37-40-200 📞

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מזרחי טפחות, סניף 433 קריית גת, חשבון 96556
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'